

Prehľad o spôsobe vybavenia sťažností na voľby do **orgánov územnej samosprávy**
(do orgánov samosprávy obcí – starosta a obecné zastupiteľstvo) konaných
10. novembra 2018

A. Voľby konané v riadnom termíne 10. novembra 2018

Spôsob vybavenia	počet
odložené podľa § 23a zákona o ústavnom súde ¹	31
odmietnuté pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde	30
zastavené podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 145 ods. 1 CSP ²	3
rozhodnuté vo veci samej uznesením o zamietnutí podľa § 33 ods. 1 zákona o ústavnom súde	12
rozhodnuté vo veci samej nálezom podľa § 33 ods. 1 zákona o ústavnom súde	14
spolu	90³

B. Opakované voľby

Spôsob vybavenia	Počet
odložené podľa § 23a	0
prejednané na predbežnom prerokovaní	0
rozhodnuté vo veci samej	0
spolu	0

Legenda:

Odloženie veci podľa § 23a zákona o ústavnom súde ak sudca z obsahu podania zistí, že nejde o návrh na začatie konania, podanie odloží. O odložení podania písomne vyrozumie toho, kto sa s podaním obrátil na ústavný súd.

Odmietnutie pri predbežnom prerokovaní – podľa § 25 zákona o ústavnom súde:

1) Ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

2) Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Zastavenie konania – podľa § 31a zákona o ústavnom súde sa na konanie pred Ústavným súdom primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) alebo

¹ zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pre ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov

² zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov

³ V súvislosti s voľbami do orgánov samosprávy obcí, ktoré sa konali 10. novembra 2018 bolo ústavnému súdu doručených 92 volebných sťažností, pričom dve sťažnosti boli vybavené spojením vecí.

Trestného poriadku ak tento návrh neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje. Podľa § 144 CSP môže žalobca vziať žalobu späť. Podľa § 145 ods. 1 ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

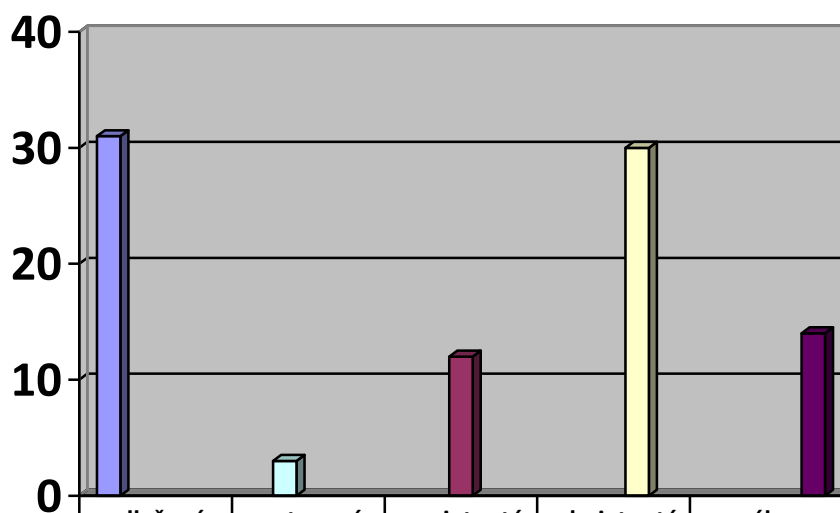
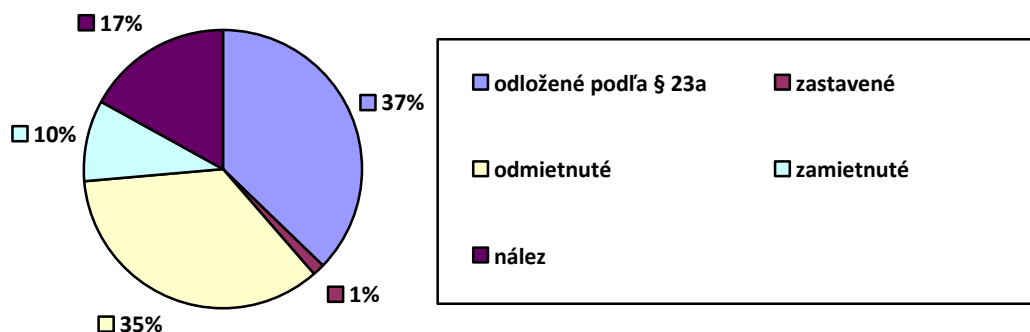
Rozhodnutie vo veci samej – podľa § 33 ods. 1 v spojení s § 63 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže

- vyhlásiť voľby za neplatné,
- zrušiť napadnutý výsledok volieb,
- zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený,
- sťažnosť zamietnuť.

V prípadoch uvedených v ods. 1 písm. a) až c) ústavný súd rozhoduje nálezom.

Percentuálne prehľady a tabuľky

A. Voľby konané v riadnom termíne 10. novembra 2018

	odložené	zastavené	zamietnuté	odmietnuté	zároveň
odložené podľa § 23a	31				
zastavené		3			
zamietnuté			12		
odmietnuté				30	
zároveň					14

Zhodnotenie volieb do orgánov územnej samosprávy (samosprávy obce) v roku 2018

A. Voľby konané v riadnom termíne 10. novembra 2018

Odloženie podania – 31

Uznesenie o odmietnutí – 30

(PL. ÚS 60/2018, PL. ÚS 49/2018, PL. ÚS 23/2018, PL. ÚS 21/2018, PL. ÚS 55/2018, PL. ÚS 38/2018, PL. ÚS 70/2018, PL. ÚS 39/2018, PL. ÚS 58/2018, PL. ÚS 48/2018, PL. ÚS 43/2018, PL. ÚS 68/2018, PL. ÚS 5/2019, PL. ÚS 74/2018, PL. ÚS 40/2018, PL. ÚS 71/2018, PL. ÚS 59/2018, PL. ÚS 67/2018, PL. ÚS 44/2018, PL. ÚS 63/2018, PL. ÚS 64/2018, PL. ÚS 2/2019, PL. ÚS 65/2018, PL. ÚS 9/2019, PL. ÚS 25/2018, PL. ÚS 13/2019, PL. ÚS 56/2018, PL. ÚS 11/2019, PL. ÚS 72/2018, PL. ÚS 69/2018)

Zastavenie konania pre späťvzatie sťažnosti – 3 (PL. ÚS 41/2018, PL. ÚS 66/2018, PL. ÚS 7/2019)

Rozhodnutie vo veci samej

1. Uznesenie o zamietnutí sťažnosti – 12

(PL. ÚS 61/2018, PL. ÚS 50/2018, PL. ÚS 26/2018, PL. ÚS 32/2018, PL. ÚS 35/2018, PL. ÚS 24/2018, PL. ÚS 53/2018, PL. ÚS 33/2018, PL. ÚS 31/2018, PL. ÚS 34/2018, PL. ÚS 47/2018, PL. ÚS 51/2018)

2. Nález – 14

(PL. ÚS 28/2018, PL. ÚS 27/2018, PL. ÚS 45/2018, PL. ÚS 54/2018, PL. ÚS 29/2018, PL. ÚS 57/2018, PL. ÚS 62/2018, PL. ÚS 42/2018, PL. ÚS 22/2018, PL. ÚS 52/2018, PL. ÚS 30/2018, PL. ÚS 46/2018, PL. ÚS 36/2018, PL. ÚS 1/2019)

Vplyv rozhodnutia ústavného súdu Slovenskej republiky na voľby do orgánov obecnej samosprávy konaných 15. novembra 2014

PL. ÚS 28/2018 z 19. decembra 2018 – Ústavný súd nálezom zrušil rozhodnutie miestnej volebnej komisie obce Ondrejovce v časti, v ktorej bol za zvoleného pod poradovým číslom 5 vyhlásený kandidát Bc. E. N., a za zvoleného poslanca do Obecného zastupiteľstva v obci Ondrejovce vyhlásil F. C..

Dôvodom bola zistená reálna nezhoda počtu hlasov v zápisnici o voľbách poslancov obecného zastupiteľstva so súčtami hlasov pri kontrole ich sčítania zrealizovaného ústavným súdom. Z výsledkov prepočítania hlasov pre jednotlivých kandidátov na funkciu poslanca obecného zastupiteľstva uskutočneného ústavným súdom v rámci dokazovania vyplynulo, že sťažovateľ sa s počtom získaných 151 hlasov zaradil na 2. miesto v poradí podľa počtu získaných hlasov, čo pri voľbe piatich poslancov z 11 kandidátov znamená, že z hľadiska prepočítaného volebného výsledku sa dostal na miesto platne zvoleného poslanca Obecného zastupiteľstva obce Ondrejovce.

PL. ÚS 27/2018 z 23. januára 2019 – Ústavný súd nálezom zrušil výsledok volieb poslancov do Obecného zastupiteľstva obce Bunkovce konaných 10. novembra 2018 v časti týkajúcej sa zvolenia M. B. za poslanca Obecného zastupiteľstva obce Bunkovce.

Ústavný súd zistil, že miestna volebná komisia nepostupovala pri určení toho, kto bol zvolený za poslanca podľa § 189 ods. 3 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách“), teda neurčila poslanca žrebom, a to napriek tomu, že tak postupovať mala, keďže podľa výsledkov volieb sťažovateľ a odporca získali vo voľbách poslancov obecného zastupiteľstva rovnaký počet hlasov (56 hlasov), pričom vo voľbách kandidovali za rôzne politické strany. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že komisia svojím postupom pri určení, kto bol zvolený za poslanca obecného zastupiteľstva, porušila základné právo sťažovateľa podľa čl. 30 ods. 4 ústavy.

PL. ÚS 45/2018 z 30. januára 2019 – Ústavný súd nálezom zrušil rozhodnutie miestnej volebnej komisie zapísané v zápisnici o výsledku volieb do orgánov samosprávy obce Čierny Brod konaných 10. novembra 2018 v časti o rovnakom počte hlasov odovzdaných pre kandidátov na starostu a za zvoleného starostu obce Čierny Brod vyhlásil Ing. P.N.

Ústavný súd preskúmaním hlasovacích lístkov, ktoré miestna volebná komisia v obci vyhodnotila ako neplatné, konštatoval, že dva hlasovacie lístky, na ktorých došlo k zakrúžkovaniu okrem poradového čísla kandidáta – sťažovateľa – aj k zakrúžkovaniu jeho mena a priezviska, resp. všetkých jeho údajov uvedených na hlasovacom lístku, nemožno vzhľadom na znenie relevantných ustanovení volebného zákona ani vzhľadom na judikatúru ústavného súdu považovať za neplatné. V prospech sťažovateľa bolo preto treba pripočítať 2 platné hlasy. Naopak, u kandidáta č. 1 ústavný súd nezistil medzi volebnou komisiou vyhodnotenými hlasovacími lístkami ako neplatnými žiaden taký, ktorý bolo potrebné posúdiť ako platný a pripočítať ho tomuto kandidátovi. Celkovým súčtom za týchto okolností získal potom sťažovateľ viac hlasov vo svoj prospech ako protikandidát a na základe toho sa v súlade so zákonom prejavenu vôľou voličov stal víťazom volieb v obci Čierny Brod konaných 10. novembra 2018.

PL. ÚS 54/2018 z 16. januára 2019 – Ústavný súd nálezom vyhlásil voľby starostu obce Žehňa za neplatné.

Ústavný súd konštatoval, že protikandidát v čase konania volieb starostu obce Žehňa, resp. v čase uplynutia lehoty na podanie a doručenie kandidátnej listiny do týchto volieb (§ 176 zákona o voľbách), nespĺňal týmto zákonom ustanovenú podmienku pasívneho volebného práva [§ 6 písm. b) zákona o voľbách], pretože bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin a jeho odsúdenie nebolo zahladené.

Táto skutočnosť mala jednoznačne vplyv na výsledok týchto volieb, keďže odporca sa v týchto voľbách stal zvoleným kandidátom na starostu obce.

Uvedené porušenie zákona o voľbách s ohľadom na intenzitu jeho dopadu na samotný výsledok volieb starostu obce Žehňa konaných 10. novembra 2018 je podľa názoru ústavného súdu samo osebe dostatočné na to, aby ústavný súd vyhlásil tieto voľby za neplatné.

PL. ÚS 29/2018 z 16. januára 2019 – Ústavný súd nálezom zrušil výsledok volieb starostu obce Lysica.

Dôvodom bolo nesprávne posúdenie platnosti hlasovacieho lístka, v dôsledku ktorého nastala rovnosť hlasov kandidátov na starostu.

V prípade jedného hlasovacieho lístka, ktorý volebná komisia vyhodnotila ako neplatný a ktorý bol upravený tak, že poradové číslo spolu s menom kandidáta (sťažovateľa) bolo na ňom zakrúžkované jedným (jediným) krúžkom, pričom žiadna ďalšia úprava sa na tomto hlasovacom lístku nenachádzala, sa ústavný súd s názorom miestnej volebnej komisie týkajúcim sa neplatnosti tohto hlasovacieho lístka nestotožnil. Po posúdení sporného hlasovacieho lístka a po jeho vyhodnotení ústavným súdom sa volebný výsledok kandidáta č. 1 a kandidáta č. 2 vyrovnal; obaja kandidáti na základe výsledku tohto posúdenia získali rovnaký počet hlasov, t. j. 223 hlasov.

Nad rámec svojho rozhodnutia ústavný súd vo vzťahu k ďalšiemu postupu pri voľbe starostu obce Lysica poukázal na § 189 ods. 4 zákona o voľbách, z ktorého vyplýva, že ak vo voľbách starostu dôjde k rovnosti hlasov, vykonajú sa nové voľby.

PL. ÚS 57/2018 z 9. januára 2019 – Ústavný súd nálezom vyhlásil voľby starostu obce Tichý Potok neplatné.

Dôvodom bolo porušenie volebného moratória.

Ústavný súd dospel k záveru, že protikandidátka v čase volebného moratória prečítala v obecnom rozhlase agitačný prejav, a to tak v prospech svojej osoby, ako aj v prospech niektorých kandidátov na poslancov obecného zastupiteľstva. Odporkyňa svojím postupom v čase moratória narušila aj zásadu rovnosti šancí kandidátov na post starostu, a to nielen z hľadiska času vyhradeného na predvolebnú kampaň, ale aj z hľadiska prostriedkov vedenia predvolebnej kampane, keď odporkyňa, ako v predvolebnom čase aktuálne úradujúca starostka, využila na svoju propagáciu prostriedky (obecný rozhlas), ktoré ostatní kandidáti k dispozícii nemali a ani nepreukázala, žeby im tieto prostriedky na uvedený účel ponúkla.

PL. ÚS 62/2018 z 23. januára 2019 – Ústavný súd nálezom zrušil rozhodnutie miestnej volebnej komisie o výsledku volieb do Obecného zastupiteľstva v obci Stará Myjava v časti týkajúcej sa poslanca Š. N. a vyhlasuje A. Z. za riadne zvolenú poslankyňu do Obecného zastupiteľstva obce Stará Myjava.

Dôvodom bolo nesprávne sčítanie hlasovacích lístkov a nezákonný postup volebnej komisie, keď pri dosiahnutej rovnosti hlasov 2 kandidátov na v poradí posledné miesto poslanca označila kandidáta podľa abecedného poradia a nie žrebom.

Z výsledkov prepočítania hlasov kandidátov na funkciu poslancov obecného zastupiteľstva, ktoré uskutočnil ústavný súd, vyplýva, že sťažovateľka sa s počtom získaným platných hlasov 195 zaradila na posledné (siedme) miesto platne zvolenej poslankyne obecného zastupiteľstva, a to namiesto odporcu s počtom získaných platných hlasov 194, ktorý sa umiestnil na ôsmom, (nezvoliteľnom) mieste, respektíve na prvom poradovom mieste náhradníka z kandidátov, ktorí už neboli zvolení za poslancov podľa počtu získaných platných hlasov. Podľa týchto zistení ústavného súdu teda k rovnosti hlasov medzi sťažovateľkou a odporcom nedošlo, a preto žreb podľa § 189 ods. 3 zákona o voľbách zákona nebol potrebný.

PL. ÚS 42/2018 z 9. januára 2019 – Ústavný súd nálezom vyhlásil voľby primátora mesta Nemšová za neplatné.

Dôvodom bolo závažné pochybenie v prípravnej fáze volebného procesu, keď protikandidát, odporca 2 predložil miestnej volebnej komisii svoju kandidátnu listinu spolu s nepravdivým vyhlásením, že nemá prekážky práva byť volený, hoci v relevantnom čase bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin a jeho odsúdenie nebolo zahladené.

Na základe uvedených skutkových okolností ústavný súd konštatoval, že odporca 2 nespĺňal všetky podmienky výkonu volebného práva, teda nebol nositeľom pasívneho volebného práva v čase registrácie jeho kandidátnej listiny, a preto nemal byť zaregistrovaný ako kandidát na primátora mesta Nemšová a zúčastniť sa komunálnych volieb.

Ústavný súd zastáva názor, že závažné porušenie zákona o voľbách v jeho prípravnej fáze spočívajúce v nezákonnej registrácii kandidáta na funkciu primátora je závažným porušením zákona o voľbách spôsobilým podstatným spôsobom ovplyvniť slobodnú súťaž politických síl, ako aj samotný volebný výsledok. Podľa názoru ústavného súdu je vysoko pravdepodobné, že tí voliči, ktorí na hlasovacom lístku označili za primátora odporcu 2, by sa v prípade jeho vylúčenia z volebnej súťaže rozhodli pre iného zo zostávajúcich štyroch kandidátov na primátora mesta, prípadne by časť voličov neodovzdala hlas žiadnemu kandidátovi, čo by ovplyvnilo samotný volebný výsledok (v prospech i v neprospech sťažovateľa).

PL. ÚS 22/2018 z 19. decembra 2018 – Ústavný súd nálezom zrušil výsledok volieb starostu obce Nandraž.

Dôvodom bolo nesprávne posúdenie platnosti hlasovacieho lístka pri dosiahnutej rovnosti hlasov kandidátov. Jeden hlasovací lístok bol samostatne uložený a označený ako neplatný. Sporný hlasovací lístok bol označený tak, že poradové číslo spolu s menom kandidáta (sťažovateľa) a ostatnými údajmi o jeho osobe bolo na ňom zakrúžkované jedným krúžkom.

Dokazovanie vykonané ústavným súdom potvrdilo, že nesprávne vyhodnotenie sporného hlasovacieho lístka volebnou komisiou ako neplatného malo rozhodujúci vplyv na vyhlásený výsledok volieb, keďže obaja kandidáti by v prípade vyhlásenia platnosti sporného hlasovacieho lístka boli dosiahli rovnaký počet platných hlasov.

PL. ÚS 52/2018 z 19. decembra 2018 – Ústavný súd nálezom vyhlásil voľby starostu obce Svinia konané 10. novembra 2018 za neplatné.

Ústavný súd skontroloval 80 neplatných hlasovacích lístkov a zistil 3 hlasovacie lístky, ktoré považoval za sporné.

Ústavný súd po vykonanom dokazovaní dospel k odlišnému záveru ako miestna volebná komisia a dva neplatné hlasovacie lístky považoval za platné hlasovacie lístky pre sťažovateľa. Po posúdení neplatných hlasovacích lístkov ústavným súdom z hľadiska dodržania zákonom ustanoveného spôsobu označovania kandidátov na hlasovacích lístkoch a po ich vyhodnotení ústavným súdom sa volebný výsledok sťažovateľa a protikandidáta vyrovnal; obaja kandidáti na základe výsledku tohto posúdenia získali rovnaký počet hlasov, t. j. 198.

Ústavný súd tiež zistil závažné pochybenia volebnej komisie pri manipulácii s volebnou dokumentáciou.

PL. ÚS 30/2018 z 16. januára 2019 – Ústavný súd nálezom zrušil rozhodnutie miestnej volebnej komisie zapísané v zápisnici o výsledku volieb starostu v obci Dolný Harmanec a za zvoleného starostu vyhlásil M. V.

Dôvodom bolo nesprávne posúdenie platnosti hlasovacích lístkov volebnou komisiou.

Ústavný súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že po posúdení platnosti sporných hlasovacích lístkov bolo treba v prospech sťažovateľa pripočítať jeden hlasovací lístok. Celkovým súčtom za daných okolností získal potom sťažovateľ viac hlasov vo svoj prospech ako protikandidáti a na základe toho sa v súlade so zákonom prejavenu vôľou voličov mal stať víťazom volieb starostu v obci Dolný Harmanec.

PL. ÚS 46/2018 z 30. januára 2019 – Ústavný súd nálezom zrušil rozhodnutie mestskej volebnej komisie mesta Tvrdošín zapísané v zápisnici o výsledku volieb vo volebnom obvode č. 4 vo voľbách do mestského zastupiteľstva mesta Tvrdošín konaných 10. novembra 2018 v časti, v ktorej bol za zvoleného pod poradovým číslom 2 vyhlásený kandidát M. K. a za zvoleného poslanca do Mestského zastupiteľstva mesta Tvrdošín vo volebnom obvode č. 4 vyhlasuje Ing. P. S..

V rámci preskúmania správnosti sčítania platných hlasov na hlasovacích lístkoch pre voľby poslancov mestského zastupiteľstva vo volebnom okrsku č. 4 ústavný súd zistil, že výsledky uvedené v zápisnici okrskovej volebnej komisie z 10. novembra 2018 nie sú v súlade so skutočným stavom odovzdaných platných hlasovacích lístkov. Z výsledkov prepočítania hlasov pre jednotlivých kandidátov na funkciu poslanca mestského zastupiteľstva uskutočneného ústavným súdom v rámci dokazovania vyplynulo, že sťažovateľ

sa s počtom získaných 186 platných hlasov zaradil na 2. miesto v poradí podľa počtu získaných hlasov, čo znamená, že sa z hľadiska prepočítaného volebného výsledku dostal na miesto platne zvoleného poslanca mestského zastupiteľstva.

PL. ÚS 36/2018 z 12. decembra 2018 – Ústavný súd nálezom vyhlásil voľby starostu obce Jánovce za neplatné.

K určeniu predsedu a podpredsedu miestnej volebnej komisie došlo v rozpore s § 18 ods. 5 volebného zákona, keďže neboli určené žrebovom, ale na základe dohody.

Ústavný súd za hrubé porušenie volebného zákona považoval skutočnosť, že napriek tomu, že miestna volebná komisia riadne zaregistrovala štyroch kandidátov (podľa § 177 ods. 2 zákona o voľbách) a obec uverejnila zoznam týchto zaregistrovaných kandidátov pre voľby starostu zákonným spôsobom (podľa § 178 ods. 2 volebného zákona), v rámci korektúry hlasovacích lístkov pre voľby starostu obce pred ich tlačou došlo k zmene v počte kandidátov a k zmene poradia týchto kandidátov v rozpore so zákonom o voľbách. Dôvodom uvedeného nezákonného postupu bolo vzdanie sa kandidatúry jedného z kandidátov na funkciu starostu obce Ing. A. G..

Konkrétne nebolo rešpektované ustanovenie § 174 ods. 4 zákona o voľbách v spojení s § 179 zákona o voľbách, ako aj súvisiace ustanovenie § 180 ods. 1 zákona o voľbách, keďže volebný lístok neobsahoval údaje všetkých zaregistrovaných kandidátov.

PL. ÚS 1/2019 z 23. januára 2019 – Ústavný súd nálezom vyhlásil voľby poslancov Obecného zastupiteľstva obce Lipovec, okres Rimavská Sobota, konané 10. novembra 2018 za neplatné.

Zaregistrovanie kandidáta (odporcu v 1. rade) na poslanca vo voľbách do obecného zastupiteľstva konaných 10. novembra 2018 napriek tomu, že nespĺňal zákonné podmienky pasívneho volebného práva, mala jednoznačný vplyv na výsledok týchto volieb, keďže odporca v 1. rade sa aj stal jedným z troch poslancov obecného zastupiteľstva, pričom rozloženie hlasov voličov odovzdaných tomuto kandidátovi mohlo v konečnom dôsledku ovplyvniť iný ako vyhlásený výsledok napádaných volieb. Uvedené porušenie volebného zákona, ku ktorému došlo v prípravnej fáze napádaných volieb, s ohľadom na intenzitu jeho dopadu na samotný výsledok volieb poslancov Obecného zastupiteľstva obce Lipovec konaných 10. novembra 2018 je v zmysle judikatúry ústavného súdu samo osebe dostatočné na to, aby ústavný súd vyhlásil tieto voľby za neplatné, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, tobož, ak v súčasnosti účinná volebná legislatíva a ani správna legislatíva nepozná postup, kedy by bolo možné napadnúť rozhodnutie miestnej volebnej komisie o zaregistrovaní kandidáta.

V Košiciach, 27.2.2019

Referát analytických činností